

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DO KLASY I
POZIOM PODSTAWOWY

TEMAT LEKCJI	UCZEŃ:
ROZDZIAŁ I: ŚWIAT PO I WOJNIE ŚWIATOWEJ	
1. System wersalski	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: system wersalski, demilitaryzacja, reparacje wojenne, Liga Narodów, Republika Weimarska, plebiscyt – wymienia wydarzenia związane z latami: 1919 r., 1920 r. – omawia działalność postaci: Thomasa Woodrowa Wilsona, Davida Lloyda George’a, Georges’a Clemencea – wskazuje na mapie: państwa nowo powstałe po I wojnie światowej, zmiany granic Niemiec po I wojnie światowej, strefę zdemilitaryzowaną, tereny plebiscytowe, Paryż, Genewę – prezentuje główne założenia polityki USA, Francji i Wielkiej Brytanii na konferencji paryskiej – określa skutki polityczne, gospodarcze i militarne traktatu wersalskiego dla Niemiec – podaje przyczyny niezadowolenia Niemiec z ustalonych zasad traktatu wersalskiego – przedstawia i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące Polski – tłumaczy, w jakim celu powstała Liga Narodów – wymienia przykłady zawiązywania się nowych sojuszy politycznych i polityczno-wojskowych między państwami Europy po zakończeniu I wojny światowej
2. Odbudowa powojenna i wielki kryzys	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wielki kryzys gospodarczy, czarny czwartek, mniejszość narodowa, inflacja, autorytaryzm, totalitaryzm, nacjonalizm, asymilacja, rządy parlamentarno-gabinetowe – wymienia wydarzenia związane z datami: 1919, październik 1929, 1933 – omawia działalność Franklina Delano Roosevelta – podaje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – przedstawia najważniejsze skutki wielkiego kryzysu – opisuje strukturę Ligi Narodów – charakteryzuje wpływ małego traktatu wersalskiego na sytuację polityczno-społeczną Europy Środkowej – określa wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie wpływających na ustanawianie reżimów autorytarnych i totalitarnych – wymienia kraje europejskie, które w okresie międzywojennym nie doświadczyły kryzysu demokracji
3. Kryzys demokracji w Europie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ustrój, ideologia, faszyzm, marsz na Rzym, pucz, nazizm (narodowy socjalizm), NSDAP, duce, Führer, antysemityzm, eugenika, indoktrynacja, „noc długich noży”, „noc kryształowa”, ustawy norymberskie, propaganda, SS, Gestapo, Wehrmacht – wymienia wydarzenia związane z latami: 1919 r., 1922 r., 1925 r., 1929 r., 1933 r. – omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie: Włochy, Niemcy – przedstawia genezę i specyficzne cechy włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu – charakteryzuje i porównuje funkcje państwa w systemie faszystowskim i nazistowskim – porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając kwestie organizacji państwa, ideologii oraz polityki wobec społeczeństwa
4. ZSRR w okresie międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: WKP(b), stalinizm, kułak, kolektywizacja, industrializacja, łagry, sowchoz, kolchoz, gospodarka planowa, NKWD, kult jednostki, Wielki Głód, wielka czystka, gospodarka planowa – wymienia wydarzenia związane z latami: 1922 r., 1924 r., 1932–1933, 1936–1938

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Włodzimierza Lenina, Józefa Stalina – podaje genezę i podstawowe cechy stalinizmu – opisuje funkcje państwa w systemie stalinowskim – charakteryzuje warunki pracy w ZSRR – określa główne cele radzieckiej polityki zagranicznej – przedstawia podobieństwa i różnice systemów demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych w Europie
5. Kultura okresu międzywojennego	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: emancypacja, mass media, kultura masowa, „bunt mas”, egalitaryzm – omawia dokonania postaci: Zygmunta Freuda, Włta Disneya, Charliego Chaplina – przedstawia przyczyny kryzysu tradycyjnej rodziny – wymienia przełomowe osiągnięcia techniki – podaje przyczyny powstania kultury masowej – charakteryzuje wpływ mass mediów na postawę społeczeństwa – wyjaśnia związki ideologii politycznych z przykładami osiągnięć artystycznych i architektonicznych
6. Świat na drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: exposé, militaryzacja, pakt antykominternowski, Anschluss, protektorat, aneksja, państwa osi – wymienia wydarzenia związane z datami: 1935–1936, marzec 1936 r., 1936–1939, marzec 1938 r., wrzesień 1938 r., marzec 1939 r. – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego, Józefa Stalina, Francisca Franco, Neville’a Chamberlaina, Édouarda Daladiera – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie i na świecie w latach 30. XX w., stolice państw osi (Berlin, Rzym, Tokio) – podaje czynniki polityczne, społeczne i gospodarcze wpływające na genezę II wojny światowej – objaśnia związki między przemianami ideowymi a wydarzeniami politycznymi – charakteryzuje główne przyczyny militarystycznej polityki Japonii – przedstawia najważniejsze założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji w przededniu II wojny światowej – omawia główne założenia agresywnej polityki Włoch, Niemiec, Japonii i ZSRR – określa uwarunkowania polityki państw europejskich wobec Hitlera
ROZDZIAŁ II: II RZECZPOSPOLITA	
1. Odrodzenie Rzeczy-pospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Regencyjna, Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Komitet Narodowy Polski, Tymczasowy Naczelnik Państwa, unifikacja – wymienia wydarzenia związane z datami: 7 listopada 1918 r., 11 listopada 1918 r., 18 listopada 1918 r., 28 czerwca 1919 r., lipiec 1920 r., 3 maja 1921 r. – omawia i ocenia rolę Józefa Piłsudskiego oraz Romana Dmowskiego w odbudowie państwa polskiego – wskazuje na mapie pierwsze ośrodki polskiej władzy na ziemiach Polski – przedstawia genezę odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. – określa przyczyny przejścia władzy w Polsce przez Józefa Piłsudskiego – tłumaczy, z czego wynikały trudności w unifikacji ziem polskich – wyjaśnia wpływ państw ententy na politykę Polski
2. Walki o granicę wschodnią	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, linia Curzona, Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, bunt Żeligowskiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 1919 r., sierpień 1920 r., 1921 r.

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: tereny kształtującej się II Rzeczypospolitej, Rosję Radziecką, Wilno, Lwów, Kijów, linię Curzona, przebieg granicy wschodniej II Rzeczypospolitej – prezentuje dwie koncepcje polskiej granicy wschodniej Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego – określa główne przyczyny i etapy konfliktu polsko-bolszewickiego – charakteryzuje politykę państw ententy wobec wojny polsko-bolszewickiej – omawia znaczenie Bitwy Warszawskiej 1920 r. – przedstawia postanowienia traktatu ryskiego z 1921 r.
3. Walka o zachodnią i południową granicę	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, Rada Ambasadorów, POW, Wolne Miasto Gdańsk – wymienia wydarzenia związane z datami: grudzień 1918 r. – luty 1919 r., luty 1920 r., lipiec 1920 r., 1919–1921, marzec 1921 r. – wskazuje na mapie: granice przyznane Polsce na mocy traktatu wersalskiego oraz tereny plebiscytowe – omawia przyczyny i skutki powstania wielkopolskiego – podaje decyzje, jakie zapadły na mocy traktatu wersalskiego dla sprawy polskiej – przedstawia główne przyczyny, przebieg i najważniejsze skutki powstań śląskich
4. Rządy parlamentarne	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, konstytucja marcowa, reforma walutowa – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 listopada 1918 r., 17 marca 1921 r. – omawia działalność postaci: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego – opisuje uprawnienia Naczelnika Państwa Polskiego – przedstawia założenia ustrojowe konstytucji marcowej – charakteryzuje zjawisko hiperinflacji w Polsce – podaje cele i skutki reform Władysława Grabskiego – charakteryzuje z wykorzystaniem źródeł statystycznych oraz kartograficznych podział narodowościowy i wyznaniowy ludności II Rzeczypospolitej
5. Zamach majowy i rządy sanacji	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: partyjniactwo, zamach majowy, piłsudczycy, sanacja, nowela sierpniowa, wybory brzeskie, proces brzeski, konstytucja kwietniowa – wymienia wydarzenia związane z datami: 12 maja 1926 r., 1930 r., 1932 r., 23 kwietnia 1935 r. – omawia działalność postaci: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Józefa Becka – podaje główne przyczyny zamachu majowego – opisuje przebieg i bezpośrednio skutki zamachu majowego – przedstawia poglądy Józefa Piłsudskiego dotyczące polityki wewnętrznej i ustroju Polski – prezentuje przykłady łamania zasad demokracji w czasach rządów sanacji – charakteryzuje najważniejsze założenia konstytucji kwietniowej i wymienia zmiany w stosunku do konstytucji marcowej – porównuje zakres władzy prezydenta w konstytucji marcowej i kwietniowej
6. Kultura i gospodarka II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: powszechny obowiązek szkolny, Polska A i B, magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie: granice II Rzeczypospolitej, obszar Polski A i B, Kresy Wschodnie, Galicję, Warszawę, Łódź, Górny Śląsk, Gdynię, zasięg przestrzenny Centralnego Okręgu Przemysłowego – omawia na przykładach uczonych i twórców dokonania polskiej nauki i kultury okresu międzywojennego w dziedzinach: matematyki, filozofii, socjologii, literatury, malarstwa, architektury, muzyki, teatru i kinematografii

	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stan szkolnictwa powszechnego i wyższego w II Rzeczypospolitej – wymienia czynniki wpływające na utrudnienia rozwoju gospodarczego II Rzeczypospolitej – przedstawia główne założenia reform Eugeniusza Kwiatkowskiego i ocenia ich realizację – wymienia najważniejsze nurty w kulturze i sztuce obecne w środowisku polskich artystów w okresie międzywojennym – porównuje sytuację ekonomiczną Polski z innymi regionami Europy i świata, uwzględniając okoliczności kryzysu gospodarczego w 1923 r. i 1929 r. – opisuje wiodące nurty w polskiej kulturze i sztuce
7. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: polityka równowagi i „równych odległości”, wojna prewencyjna, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1922 r., 1925 r., 1932 r., 1934 r. – omawia działania postaci: Józefa Piłsudskiego, Józefa Becka – wskazuje na mapie sąsiadów II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie traktatów w Rapallo i Locarno dla Polski na tle sytuacji międzynarodowej – charakteryzuje relacje Polski z Niemcami oraz ZSRR w okresie międzywojennym
8. Polska w przededniu II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: sojusz gwarancyjny, „korytarz eksterytorialny”, pakt Ribbentrop-Mołotow – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 maja 1939 r., 23 sierpnia 1939 r. – omawia działania postaci: Józefa Becka, Joachima von Ribbentropa, Władysława Mołotowa – przedstawia główne założenia polskiej polityki zagranicznej za czasów ministra Józefa Becka – wyjaśnia źródła napięć między Polską a jej sąsiadami – wymienia sojuszników Polski w przededniu II wojny światowej – charakteryzuje postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow i ocenia jego znaczenie
ROZDZIAŁ III: II WOJNA ŚWIATOWA	
1. Kampania polska	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „Fall Weiss”, blitzkrieg (wojna błyskawiczna), Schleswig-Holstein, bitwa graniczna, „dziwna wojna”, internowanie – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 17 września 1939 r., 5 października 1939 r. – omawia działania postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie: Gdańsk, Westerplatte, Hel, Bzurę, Wisłę, Narew, Bug, San, Kock, Rumunię, kierunki uderzeń armii niemieckiej i radzieckiej – korzystając z różnych źródeł, przedstawia stosunek sił ZSRR, Niemiec i Polski – prezentuje główne etapy kampanii polskiej – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, republiki bałtyckie, kolaboracja, państwo marionetkowe, Komitet Wolnej Francji, RAF, bitwa o Anglię – wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1939 r. marzec 1940 r., maj 1940 r., lipiec–październik 1940 r. – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego, Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a – przedstawia najważniejsze działania wojenne w Europie z lat 1939–1941

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej, republiki bałtyckie, Skandynawię, Benelux, kanał La Manche, Paryż, Vichy, Londyn, Bałkany, obszary włączone do III Rzeszy i okupowane przez państwa osi – charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 – wyjaśnia główne przyczyny pokonania przez armię niemiecką Francji w 1940 r. – wymienia sojuszników państw osi, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941 – omawia sytuację militarną i polityczną Wielkiej Brytanii i krajów demokratycznych po klęsce Francji w 1940 r. – rozumie znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię
3. Wojna Niemiec z ZSRR	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, wielka wojna ojczyźniana, lend-lease act – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 czerwca 1941 r., 12 lipca 1941 r. – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Geоргija Żukowa – wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRR: Leningrad, Moskwa, Stalingrad, bitwę na Łuku Kurskim – analizuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRR oraz zawarcia traktatu radziecko-brytyjskiego – charakteryzuje stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców, podaje przykłady podjęcia współpracy z Niemcami – opisuje podejście niemieckiego dowództwa do jeńców
4. Polityka okupacyjna Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, polityka rasowa, getto, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, szmalcownicy, Holokaust, obozy koncentracyjne, obozy pracy, obozy śmierci – wymienia wydarzenia związane z datą: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r. – omawia rolę postaci: Adolfa Hitlera, Adolfa Eichmanna, Charles’a de Gaulle’a, Jana Karskiego, Franklina Delano Roosevelta, Janusza Korczaka – przedstawia założenia i metody polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji – korzystając z różnych źródeł, omawia bilans Holokaustu – tłumaczy, jakimi sposobami ludność terenów okupowanych niosła pomoc Żydom – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu
5. Wojna poza Europą	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: pakt trzech, wojna na Pacyfiku, wilcze stada – wymienia wydarzenia związane z datami: 7 grudnia 1941 r., 4–7 czerwca 1942 r., październik–listopad 1942 r. – omawia działalność postaci: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera, Franklina Delano Roosevelta, Dwighta Davida Eisenhowera – wymienia główne strony konfliktu oraz ich najważniejsze cele strategiczne – tłumaczy, na czym polegało strategiczne znaczenie poszczególnych rejonów, będących teatrem wojny
6. Droga do zwycięstwa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Trójka, porządek jałtański, naloty dywanowe, taktyka „zabich skoków”, atak atomowy – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 sierpnia 1941 r., 28 listopada – 1 grudnia 1943 r., 4–11 lutego 1945 r., 6 czerwca 1944 r., 24 kwietnia 1945 r., 6 i 9 sierpnia 1945 r., 8 maja 1945 r. – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana – wyjaśnia genezę powstania Wielkiej Koalicji – przedstawia przełomowe bitwy II wojny światowej w Europie w latach 1943–1945 i lokalizuje je na mapie – wskazuje miejsca obrad Wielkiej Trójki oraz określa podjęte wówczas decyzje
ROZDZIAŁ IV: POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ	

1. Okupowana Polska	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, volkslista, „gadzinówka”, deportacja, akcja AB, sowietyzacja – wymienia wydarzenia związane z datami: 28 września 1939 r., kwiecień–maj 1940 r., maj–czerwiec 1940 r. – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Hansa Franka, Józefa Stalina – wskazuje na mapie: tereny pod okupacją niemiecką i radziecką, miejsca zsyłek ludności polskiej w ZSRR, Katyń, Generalne Gubernatorstwo, Kraków, Warszawę, Radom, Lublin, obszary włączone do III Rzeszy – charakteryzuje główne cele niemieckiej i radzieckiej polityki okupacyjnej – podaje przykłady terroru radzieckiego i niemieckiego – omawia przebieg zbrodni kateńskiej – porównuje niemiecką i radziecką politykę okupacyjną wobec społeczeństwa polskiego
2. Władze polskie podczas II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, Polskie Państwo Podziemne, Delegat Rządu RP na Kraj, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, partyzantka, sabotaż, dywersja, układ Sikorski-Majski, armia Andersa, sprawa kateńska, katastrofa gibraltarska – wymienia wydarzenia związane z datami: 30 września 1939 r., 30 lipca 1941 r., 14 lutego 1942 r., 25 kwietnia 1943 r., 4 lipca 1943 r. – omawia działalność postaci: Władysława Raczkiewicza, Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa, Stefana Grota-Roweckiego, Stanisława Mikołajczyka – wskazuje na mapie: Francję, Wielką Brytanię, ZSRR, Paryż, Londyn, Moskwę, Warszawę – przedstawia podstawowe fakty dotyczące powstania polskiego rządu emigracyjnego – charakteryzuje główne cele działania oraz najważniejsze akcje ZWZ, przekształconego w AK – prezentuje główne założenia układu Sikorski-Majski – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRR Armii Polskiej gen. Władysława Andersa – wyjaśnia okoliczności i przyczyny zerwania przez ZSRR stosunków dyplomatycznych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie – wymienia tworzące się w ZSRR i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych
3. Społeczeństwo polskie pod okupacją	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: UPA, zsyłki – wymienia wydarzenia związane z datami: 28 września 1939 r., 19 kwietnia 1943 r. – omawia działalność postaci: Marka Edelmana, Ireny Sendlerowej – porównuje cele oraz metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce – analizuje straty ludności żydowskiej na ziemiach polskich na podstawie różnych źródeł – charakteryzuje wydarzenia dotyczące powstania w getcie warszawskim
4. Powstanie warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Burza”, godzina „W”, zrzuty – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r. – omawia działalność postaci: Tadeusza Komorowskiego, Antoniego Chruściela, – przedstawia główne przyczyny wybuchu powstania – omawia sposób traktowania jeńców i ludności cywilnej przez obie strony konfliktu – prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego – opisuje skutki powstania warszawskiego
5. Polacy w koalicji anty-hitlerowskiej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Armia Polska w ZSRR, Wojsko Polskie w ZSRR – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 sierpnia 1941 r., 18 maja 1944 r. – omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – podaje miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku, Monte

	<p>Cassino, Arnheim) oraz wskazuje uczestniczące w nich polskie formacje wojskowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje problemy i sukcesy polskich formacji wojskowych w kontekście sytuacji polityczno-militarnej podczas II wojny światowej – ocenia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej
ROZDZIAŁ V: POLSKA I ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ	
1. Nowy podział świata	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, doktryna Trumana, plan Marshalla, zimna wojna, Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Pakt Północnoatlantycki, Zgromadzenie Ogólne ONZ, Powszechna deklaracja praw człowieka, zimna wojna – wymienia wydarzenia związane z datami: 1944–1948, 26 czerwca 1945 r., lipiec–sierpień 1945 r., marzec 1946 r., marzec 1947 r., 4 kwietnia 1949 r. – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana, Winstona Churchilla, Clementa Atlee, George’a Marshalla – wskazuje na mapie: San Francisco, Nowy Jork, Poczdam, Berlin, strefy okupacyjne w Niemczech, zdobycze terytorialne ZSRR po II wojnie światowej – przedstawia bilans II wojny światowej odnośnie strat ludności i zniszczeń – wymienia najważniejsze postanowienia konferencji w Poczdamie – wyjaśnia genezę i opisuje początkową fazę zimnej wojny – omawia genezę powstania NATO – podaje nazwy najważniejszych państw, które przystąpiły do NATO
2. Początki władzy komunistów w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Manifest PKWN, TRJN, Kresy Wschodnie, linia Curzona, Ziemia Odzyskana, repatrianci, akcja „Wisła”, proces szesnastu, PSL, referendum ludowe – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1944 r., 4–11 lutego 1945 r., czerwiec 1945 r., 30 czerwca 1946 r., 19 stycznia 1947 r. – omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Józefa Stalina, Bolesława Bieruta, Józefa Cyrankiewicza – wskazuje na mapie: granice Polski po II wojnie światowej, Odrę, Nysę Łużycką, linię Curzona, Ziemia Odzyskana, Kresy Wschodnie – określa kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRR
3. Odbudowa powojenna	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, kolektywizacja, gospodarka planowa, PGR, „wyścig pracy” – wymienia wydarzenia związane z datami: 6 września 1944 r., 3 stycznia 1946 r., 1947–1949, 1950–1955 – omawia działalność postaci: Hilarego Minca, Bolesława Bieruta – korzystając z różnych źródeł, przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce – tłumaczy znaczenie dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – podaje założenia planów 3-letniego i 6-letniego – opisuje przyczyny i przebieg kolektywizacji w Polsce – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRR
4. Polska w czasach stalinizmu	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, stalinizm, socrealizm, Pałac Kultury i Nauki – wymienia wydarzenia związane z datami: 1948–1956, 15 grudnia 1948 r., 1952 r. – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta, Józefa Cyrankiewicza, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego

	<ul style="list-style-type: none"> – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje rozwój socrealizmu w Polsce – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski – charakteryzuje stosunek komunistów do młodzieży
5. Niemcy po II wojnie Światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: proces norymberski, denazyfikacja, Sojusznicza Rada Kontroli, strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny, NRD, RFN, powstanie berlińskie, mur berliński – wymienia wydarzenia związane z datami: 17 lipca – 2 sierpnia 1945 r., czerwiec 1948 r., maj 1949 r., 20 września 1949 r., 7 października 1949 r., 12/13 sierpnia 1961 r. – omawia działalność postaci: Konrada Adenauera – wskazuje na mapie: podział Niemiec na strefy okupacyjne, terytorium RFN i NRD – przedstawia różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej i podaje odpowiednie przykłady – tłumaczy genezę powstania dwóch państw niemieckich – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego
6. Koniec stalinizmu	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż, destalinizacja, tajny referat Chruszczowa, Układ Warszawski, powstanie węgierskie – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 marca 1953 r., październik 1956 r. – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, Ławrientija Berii – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemiany stosunków międzynarodowych na świecie w latach 50. XX w. – przedstawia najważniejsze tezy referatu Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia – omawia cele i zadania sojuszu państw bloku wschodniego przystępujących do Układu Warszawskiego
7. Polski Październik	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż, frakcja partyjna, aparat bezpieczeństwa, poznański Czerwiec, polski Październik, destalinizacja, bikiniarze – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r. – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego, Konstantego Rokossowskiego – podaje przykłady odwilży w Polsce w latach 50. XX w. – wymienia problemy władzy komunistycznej w Polsce w połowie lat 50. XX w. – opisuje proces, który doprowadził do kryzysu w PZPR na tle rywalizacji o wpływy między grupami partyjnymi – wyjaśnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny, które doprowadziły do wydarzeń poznańskiego Czerwca w 1956 r. – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy na fali odwilży po śmierci Stalina – charakteryzuje zakończenia okresu odwilży w Polsce w kontekście ograniczenia wolności słowa – wskazuje dostrzegalne przejawy zmian kulturowych w Polsce w latach 50. XX w. w kontekście przemian w kulturze zachodniej
ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W II POŁOWIE XX WIEKU	
1. Droga ku Wspólnej Europie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, EWWiS, EWG, Euroatom, Komisja Europejska, Unia Europejska, Parlament Europejski, układ z Schengen, RWPG – wymienia wydarzenia związane z latami: 1951 r., 1957 r., 1992 r., 2004 r.

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność postaci: Winstona Churchilla, Jeana Monneta, Konrada Adenauera, Alcida De Gasperiego, Roberta Schumana – wskazuje na mapie państwa należące różnych do wspólnot europejskich – podaje przyczyny integracji europejskiej – przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej
2. Daleki Wschód po II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki skok, rewolucja kulturalna, czerwona książeczka, „brudna wojna”, azjatyckie tygrysy – wymienia wydarzenia związane z latami: 1949 r., 1950–1953 – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, Dwighta Eisenhowera, Johna F. Kennedy’ego, Leonida Breżniewa, Richarda Nixona, Mao Tse-tunga – wskazuje na mapie: Chiny, Tajwan, Japonię, Koreę Północną i Południową, Wietnam – opisuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej – przedstawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRR i USA – wymienia przykłady konfliktów mocarstw w czasie zimnej wojny – opisuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki
3. Rozpad systemu kolonialnego	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mocarstwa kolonialne, system kolonialny, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki, apartheid – wymienia wydarzenia związane z latami: 1947 r., 1960 r. – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, Dwighta Eisenhowera, Johna F. Kennedy’ego, Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli – przedstawia główne przyczyny dekolonizacji – charakteryzuje problemy krajów Trzeciego Świata – opisuje proces dekolonizacji w Indiach i Afryce
4. Konflikty na Bliskim Wschodzie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm, problem palestyński, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, Pustynna burza – wymienia wydarzenia związane z latami: 1948 r., 1956 r., 1967 r., 1973 r. – omawia działalność postaci: Dawida Ben Guriona, Jasera Arafata, Saddama Husajna – wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Jordanię, Liban, Syrię, Iran, Irak, Zatokę Perską – przedstawia rolę ONZ w konfliktach bliskowschodnich – podaje przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego – przedstawia rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie
5. Blok wschodni w latach 60. i 70.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, doktryna Breżniewa, praska wiosna, wyścig zbrojeń – wymienia wydarzenia związane z latami: 1953 r., 1956 r., 1961 r., 1968 r. – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, Jurija Andropowa, Leonida Breżniewa, Jurija Gagarina, Johna F. Kennedy’ego, Fidela Castro, Aleksandra Dubczeka, Ronalda Reagana – wskazuje na mapie: Egipt, Węgry, Berlin, Kubę, Wietnam, Afganistan, Czechosłowację – przedstawia różne płaszczyzny konfliktów i zbliżeń między ZSRR i USA – podaje główne założenia polityki zagranicznej ZSRR i USA – opisuje objawy kryzysu USA w latach 60 i 70 XX w. – charakteryzuje przebieg interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji w 1968 r.

6. Przemiany społeczne i kulturowe lat 60.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura obrazkowa, rewolucja seksualna, feminizm, dzieci kwiaty, ruch hipisowski, pacyfizm, lewacki terroryzm, nauka społeczna Kościoła katolickiego, ruch ekumeniczny – wymienia wydarzenia związane z latami: 1962–1965, 1964 r., maj 1968 r. – omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego, Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI – przedstawia główne przyczyny pojawienia się nowych tendencji w kulturze w latach 60. i 70. XX w. – prezentuje poglądy ruchów feministycznych w XX w. – opisuje walkę o równouprawnienie w USA – podaje główne założenia przyjęte na Soborze Watykańskim II
7. Mała stabilizacja	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: opozycja wewnątrzpartyjna, mała stabilizacja, „Kultura”, obchody Milenium Chrztu Polski, antysemityzm, Grudzień ’70 – wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1968 r., 7 grudnia 1970 r., 15–17 grudnia 1970 r. – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, Willy’ego Brandta, Antoniego Słonimskiego, Jacka Kuronia, Adama Michnika, Edwarda Gierka – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych inwestycji gospodarczych z lat 1956–1970 – omawia stosunek władz PRL do inteligencji – opisuje pierwsze reakcje i działania tworzącej się opozycji – przedstawia okoliczności i bezpośrednie przyczyny wydarzeń Marca’68 – wyjaśnia genezę Grudnia ’70 oraz opisuje przebieg ówczesnych wydarzeń – ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL
8. Rządy Edwarda Gierka	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Czerwiec ’76, KOR, ROPCiO, Wolne Związki Zawodowe, drugi obieg, konklawe, wiza – wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1976 r., 16 października 1978 r., czerwiec 1979 r. – omawia działalność postaci: Leonida Breżniewa, Edwarda Gierka, Richarda Nixona, Jana Pawła II – wskazuje na mapie: Helsinki, Radom, Ursus, Płock, Gdańsk – prezentuje okoliczności umocnienia władzy Edwarda Gierka – wyjaśnia genezę przemian gospodarczych w czasach rządów Edwarda Gierka, omawia przebieg tych zmian oraz ich skutki – podaje cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka – tłumaczy, jakie były przyczyny zwiększenia siły opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w. – opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. – omawia rolę pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski
ROZDZIAŁ VI: EUROPA I ŚWIAT NA PRZEŁOMIE XX I XXI WIEKU	
1. Kryzys i upadek komunizmu w Europie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mudżahedini, talibowie, opozycja, KBWE, komitety helsińskie, Karta 77, <i>pierestrojka</i>, <i>glasnost</i>, Jesień Ludów, aksamitna rewolucja, Wspólnota Niepodległych Państw – wymienia wydarzenia związane z datami: 6 lutego 1989 r., 26 grudnia 1991 r. – omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Jana Pawła II, Michała Gorbaczowa, Vaclava Havla, Helmuta Kohla, Borysa Jelcyna – wskazuje na mapie: USA, ZSRR, NRD, RFN, Afganistan, Czechosłowację, Węgry, Bułgarię, Rumunię, Rosję, Litwę, Łotwę, Estonię, Białoruś, Ukrainę – określa główne założenia Aktu końcowego KBWE

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przejawy kryzysu ZSRR w latach 80. – prezentuje program reform Michaiła Gorbaczowa – wymienia przyczyny upadku komunizmu w Europie – podaje w porządku chronologicznym najważniejsze wydarzenia Jesieni Ludów – omawia proces rozpadu ZSRR, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie
2. Polska droga do wolności	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: porozumienia sierpniowe, 21 postulatów, NSZZ „Solidarność”, OPZZ, stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, obrady Okrągłego Stołu, Komitet Obywatelski, lista krajowa, wybory czerwcowe, sejm kontraktowy – wymienia wydarzenia związane z datami: 1980 r., 13 grudnia 1981 r., luty–kwiecień 1989 r., 4 czerwca 1989 r. – omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Michaiła Gorbaczowa, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki, Jana Pawła II, Tadeusza Mazowieckiego – tłumaczy genezę wydarzeń sierpniowych w 1980 r., przedstawia ich przyczyny i skutki – wymienia główne przyczyny upadku komunizmu w Polsce – podaje najważniejsze założenia porozumienia Okrągłego Stołu – prezentuje następstwa wyborów z 4 czerwca 1989 r.
3. Polska po 1989 roku	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: przemiany ustrojowe, hiperinflacja, reformy Balcerowicza, gospodarka wolnorynkowa, sejm kontraktowy, „wojna na górze”, wybory powszechne, lustracja, dekomunizacja – wymienia wydarzenia związane z datami: 4 czerwca 1989 r., 22 grudnia 1990 r., 1991 r., 2 kwietnia 1997 r., 1993 r., 2 kwietnia 1997 r., 1999 r., 2004 r. – omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Michaiła Gorbaczowa, Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, Aleksandra Kwaśniewskiego – podaje główne założenia Okrągłego Stołu – prezentuje najważniejsze skutki wyborów z 4 czerwca 1989 r. – opisuje najistotniejsze przemiany ustrojowe, ekonomiczne i kulturowe w III Rzeczypospolitej – określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej
4. Europa i świat na przełomie XX i XXI wieku	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Grupa G8, euro, NAFTA, Al-Kaida, WTC, masakra na placu Tiananmen – wymienia wydarzenia związane z datami: 1991–1995, 1998–1999, 11 września 2001 r. – omawia działalność postaci: Władimira Putina, Osamy bin Ladena, George’a W. Busha, Saddama Husajna, Aleksandra Łukaszenki – wskazuje na mapie: Jugosławię, Serbię, Czarnogórę, Słowenię, Chorwację, Bośnię i Hercegowinę, Macedonię, Kosowo, Czeczenię, Afganistan, Irak, Chiny, Tajwan, Japonię, Koreę Południową – przedstawia przyczyny dominacji USA we współczesnym świecie
5. Wyzwania współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: internet, telefonia komórkowa, komercjalizacja, popkultura, amerykańizacja, „globalna wioska”, antyglobaliści, tania siła robocza, protokół z Kioto, slumsy – omawia zalety i wady nowych środków komunikacji – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata